

Lup. 8 2

Ordnad växefföljd i vår trakt har förekommit något över ett hundra år. Växefföljden, den förhärskande, har varit: Råg, baljväxter, korn, ^{bl. säd} havre, tvåårig vall, havre och sist fräsa. För något över hundra år tillbaka, eller före enskiftet, odlades råg i en tredjedel av jorden och korn eller havre i $\frac{1}{3}$ del och $\frac{1}{3}$ del av jorlag i fräsa. Övriga former av växefföljda ha varit, och äro i många fall för närvarande: Vete, rotfrukter, korn, vall, vete, rotfrukter, bl. säd, baljväxter. I nioårig cirkulation har växefföljden kunnat varit: Vete, rotfrukter, korn, vall, vete, baljväxter, rotfrukter, bl. säd, baljväxter. Under senare år med stora fröodlingar, har roofrö- och rapsodlingar efterföljts av veteodling. Eller: Vete, rotfrukter, korn, tvåårig vall, råg, och halvträda efter grönfoder. Denna rensade växefföljda ligger på bättre jordar, en 50 år tillbaka i tiden. Dess nämnade växefföljder voro vanliga före sista kriget. Under sista kriget och fortfarande, har det

bedrivits mycket fröodlingar av rödklöver, keen-
däving, vitklöver, rajgräs, socker- och foderbetfrö,
vildenap, vjelin och raps m. fl. Genom dessa odlingar
har växföljden i övrigt blivit något regelbunden.
Odlingsföljden på ett svedjeland ligger i denna
frakt så långt tillbaka i tiden att jag inte vet något
med säkerhet därom, men jag tror att raps kom med
i odlingarna. På utmarkjordar, längre belägna från
gården odlades mera vall och potatis än på inäggarna.
Växföljden på olika jordarter tillhörande sam-
ma gård är olika på så sätt: att på höjdelägen
och mera torr och mager jord odlades inte vete och
inte heller sockerbete. Här dominerade råg, havre,
potatis och foderrotfrukter. Odlingen av foderrotfruk-
ter och sockerbete slog igenom på adertonhundranit-
tioalet. Att börja med rachte foderrotfrukterna
endaast ett par tre månader, och då med givor
endaast åt de bäst mjölkande korna. Efter några

års erfarenhet ökade man odlingen att omfatta ett helt skifte, så att alla djuren kunde under stallfodrings tiden utfodras med foderrotfrukter, även svin och hästar. Där ej rotfrukterna upptogs hela skiftet upptogs resten av skiftet av vatten balväxter och potatis. Rotfruktodlingen i västföljden placerades efter vintersåden. Före rotfruktodlingens början, odlades endast sä. I stort sett har potatis i denna trakt mest odlats till hushåll och för bränning av brännvin, men har ej haft nämnvärd inverkan på västföljden. Höstsådesgrödorna i västföljden placerades i regel efter vall och balväxter. Några nämnvärda specialodlingar, utom de här nämnda fröodlingarna, ha inte förekommit i vår trakt. De naturliga betesmarkerna ha nog snarare ökat än minskat på grund av ont om arbetskraft. Insåningen till vall sker i korn- eller kl-sådgroden. För i tiden var mycket trubligt, att så tidigt som möjligt på våren så in vallfrö i rågen.

ACC. N:R M. 12033:4.

Hellfräsa har inte förekommit på många år. Ju-
den anses nu vara i så hög kultur, att den inte be-
höver fräsas. Av det skifte som skulle fräsats toges
nu mogen skörd och egendomens treffvinkornet blir
härigenom högre vilket är nödvändigt med hänsyn
till folks större anspråk på levnadsätt. Genom ut-
vidgad rotfruktodling har jorden blivit jordens mer
arbetad, rensad och bekrad och mer omväxling i
växkföljden.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND